

על נשק וציוד חי"ר במדינת „כדאילה“

אל"ם בר סבר

קבוצות: הרעיונות שבקריאה ראשונה נראו לי כמשכנעים דים — ואלה שמהם לא שוכנעתי דיי, או אף לא שוכנעתי כלל. הקבוצה הראשונה כללה את כל הנוגע לשימוש בלהביות, במיכל-הפלסטי להובלת מים בכיתה הרובאית, וחלקית — גם את האמור לגבי המשקפת. כן נראתה לי סבירה צורת השימוש בפחית-ההצתה והפוגסים למיניהם — אף כשאין אלה אמצעי-לחימה תקינים, אלא אלתורים בשימוש בחומרים צבאיים מצויים.

בקבוצה השניה — תיאורי תפעול של אקדח-הרקטות, מוקש ה„קליימור“, המרגמות בנות 52 מ"מ ו-60 מ"מ והבזוקה. ניסיתי לרכז השגותי לגבי אלה — ולערוך לפיהן את רשימת הנושאים שברצוני לבדוק מקרוב בעת הסיור. בטוסי אל מדינת „כדאילה“ הרהרתי שנית במכלול ההשקפות אותן העלה סא"ל גבעולי — וניסיתי למצוא עקרונות שימצו את התרשמותי מגישתו של צבא „כדאילה“ לבעיות ציוד, חימוש ותפעול יחידות חי"ר. גיבשתי לעצמי את ההתרשמות הבאה:

● אין בצבא זה ציוד, או חימוש, שהוא פרי המצאה ופיתוח עצמיים. כלי-הנשק והציוד בהם חוזה סא"ל גבעולי נמצאו בשימושם של צבאות אחרים ובתוכם גם צבא „כדאילנו“.

● כפי הנראה עשירה מדינת „כדאילה“ ומשופעת מאוד באמצעים; ובשיקולי כדאיות של מערכות-ציוד וחימוש, אינה נודעת כלל חשיבות לגורם התקציבי;

● קיימת בצבא זה נטיה חזקה להתפצלות גדולה מדי של מערכות כלי-הנשק, באופן שלכל צורך יותאם נשק מיוחד — בניגוד לשאיפה המנחה את מרבית הצבאות המתקדמים לצמצם את מספר סוגי הנשק, על-ידי סיגולם לשימושים רב-תכליתיים.

טרם סיימתי את הרהורי והנה ניתן האות לנחיתה. בשדה-התעופה פגשתי את הנספח-הצבאי של מדינת „כדאילנו“, ידידי הטוב משכבר הימים, והלה הציג בפני את תכנית סיורי אשר נקבעה בהתאם לבקשתי: שיחת-הכרות עם קצין החי"ר הראשי של מדינת כדאילה, ביקור בגדוד חי"ר ובבי"ס לחי"ר, ולסיום — שיחת סיכום עם קצין חי"ר הראשי.

הפגישה עם זה האחרון היתה לכבית ביותר. הסברתי לו באדיבות שזמני מוגבל וברצוני להבהיר בשיחה נושאים אחדים שענינו אותי.

הנושא הראשון היה אקדח-הרקטות והרקטות לסימון. ביקשתי תיו להראות לי את הרקטה המופעלת ללא אקדה. הלה לחץ על פעמון. לחדר נכנסה מזכירה חנינית אשר נתבקשה לקרוא לראש ענף הנשק שיביא עמו מספר רקטות.

הצצתי ברקטות — ולהפתעתי ראיתי את הרקטות מהדגמים השביצריים והצרפתיים, מידותיהם שונות במקצת. וכדי לא להכנס לפרטים מרובים מדי, עשיתי ממוצע בין הדגמים והצבעים השונים: אורכה הממוצע — 30 ס"מ, משקלה — 200 גר' ומחירה — כ-3 דולר.

קצין חי"ר ראשי פתח בסדרת תשבחות על יעילותה של הרקטה, החוסכת את השימוש באקדה. מכיון שהנה מוכרה לי מסיורי במדינת „כדאילנו“, החלטתי לתקוף אותו מיד בנקודה העיקרית: שאלתי האם ידוע לו מחירה של רקטה כזו לעומת הרגילה. הלז קרא לראש ענף הציוד שנכנס ובידו קטלוג

ע. קריאת רשימתו הראשונה, הכתובה בכשרון רב, של סא"ל ש. גבעולי על סיורו במדינת „כדאילה“, נתמלאתי רצון לסייר באותה ארץ-פלאות, אשר אנשיה חכמים ונבונים ומלאי המצאות כרימון.

פניתי אל הממונים עלי בבקשה לאפשר גם לי עריכת סיור באותה ארץ, ולמרבית צערי נעניתי בשלילה. עתה, משקראתי את מאמרו השני הדין בהמשך סיורו — והכולל הפעם נושאים שאופים אינו טכני בלבד, כי אם כולל הערכות והתרשמויות הנוגעות בארגון כלל מערכת כלי-הנשק בחי"ר ותפקידיהם — חידשתי את פניתי לאישור הסיור. החלטתי שלא לותר בנקל, וכנימוק רב משקל העלתי את הטענה שאם אמנם נוכל לאמץ אפילו חלק מאוצר הפלאות של אותה מדינה, הרי תשתלם נסיעתי מבחינה משקית וכלכלית. נימוק זה שכנע — ונסיעתי אושרה.

לפני צאתי לדרך קראתי שנית את שתי הרשימות, וניסיתי לרכז את התרשמויותיו והצעותיו של סא"ל גבעולי בשתי

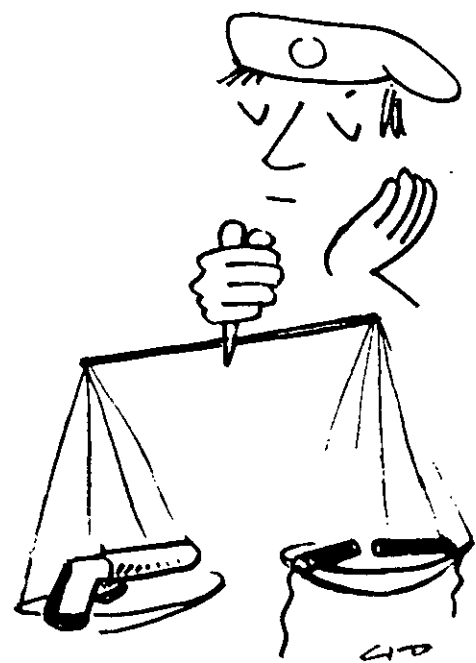
נתונים על מידות, משקלות ומחירים של פריטי ציוד ותחמושת. לאחר עיון גילינו את הדברים הבאים:

● מחיר „רקטה עצמית“ כזו עולה פי ארבעה על רקטת סימון רגילה;

● נפח „רקטה עצמית“ הוא פי חמשה מזו של הרגילה; ● משקלה גדול פי שמונה ממשקל רקטה רגילה.

ערכתי חישוב מהיר והוכחתי לו שמשקל אקדח-רקטות עם 40 רקטות רגילות שקול כנגד 10 רקטות ללא אקדח. אם כן מה היתרון? ראיתי שבשטח זה

לא נמצאו לו נימוקים סבירים ואז העלה את הקושי שבנשיאת אקדח-הרקטות... הסברתי לו שראיתי במדינת „כדאילנו“ נרתיק יפה ל- אקדח המוצמד אל הרגל ונשיאתו נוחה. מארחי הוסיף לטעון שמאחר והאויב מצויד באותו סוג רקטות — הרי קיימות אפשרויות רבות להטעיה. על כך עניתי לו בהזכירי אותה המצאה מצוינת שאף בה חזיתי ב- צבא „כדאילנו“: שם פותחה

רקטה רגילה רב-צבעית, בהרכב צבעים שונה, המאפשרת ירי של סימן מוסכם על-ידי רקטה בודדת. דבר זה מגדיל הן את בטיחות השימוש והן את החסכון בשימוש על-ידי רקטה אחת במקום 2-3 רקטות.

קצין חי"ר הראשי התרשם מאוד מהדברים והבטיח כי בביקורו הקרוב במדינת „כדאילנו“ יבקש שיציגו לו נשק זה.

הרגשתי שנושא זה מוצה עד תומו ועברתי למוקש ה„קליימור“. ידעתי כי נשק זה פותח על-ידי האמריקנים וכמעט שאיננו מצוי בשימושם של צבאות אחרים. ביקשתיו שיסביר לי את שיקוליהם בהכלילם מוקש זה כנשק תקני בצבאם. הוא מנה את יתרונותיו של ה„קליימור“: היותו נשק חד-כיווני, המאפשר הפעלתו ממרחק קצר לכיוון אחד, תוך „כיסוי“ שטח נרחב.

שאלתי: „המצוי בצבאכם מוקש-קופץ? נעניתי בשלילה. תיארתי בפניו את המוקש-הקופץ של צבא „כדאילנו“, ואת תכונותיו; את שטח-ההריגה שלו ושיטות הפעלתו המגוונות. ראיתי שהפעם לא יותר בנקל; הוא הוציא מאמתחתו את הנימוק העיקרי שאכן אין לבטלו כלל וכלל: טוח-הבטחון של ה„קליימור“ לכיוון המפעיל הוא כ-15-20 מ', בעוד שטוח-הבטחון לגבי מפעיל מוקש-קופץ (המופעל הפעלה רצונית על-ידי כוחותינו) גדול בערך פי שלושה.

לחיזוק נימוקיו תיאר את שימושו של ה„קליימור“ בהגנה: „כוח תופס מוצב ומתחפר. הוא מקיף עצמו בחגורת מוקשי קליימור, שניתן להטמינם כ-15-20 מטר לפני העמדות הקיצוניות; וכך נוצרת חגורת-אש שאיש לא יחדור דרכה.“

„האינך חושב שבצבא המצויד במוקש-קופץ, המסוגל למלא אותה משימה על-ידי שימוש שונה במקצת (יצירת חגורת מוקשים-קופצים במרחק של כ-50 מ' מהעמדות) אין הצד-

קה לפתח סוג-ציוד נוסף? האין גם כך חיל-הרגלים, בכל הצבאות, משופע בסוגים כה רבים של כלי-נשק עד שלעתים אין הוא מסוגל לשאתם ולהפעילם?“

ויכוח זה נסתיים, לפי הרגשתי, בתיקו. התרשמתי שהוא מסכים אמנם לגישתי העקרונית בענין ריבוי סוגי הנשק, אולם על ה„קליימור“ אינו מוכן לותר.

החלטתי להסתפק הפעם בשאלות אלה. נפרדתי ממנו תוך הסכמה שבתום סיורי בגדוד החי"ר ובביה"ס לחי"ר ניפגש שנית להחלפת רשמים.

למחרת בבוקר הופיעה ליד המלון מכונית צבאית. סגן מפקד הגדוד, בו עמדתי לבקר, הודיע לי שהוא מונה על-ידי המג"ד לשמש כמלוי בעת הסיור בגדוד. ביקשתיו להפגישני עם הקפיטן „טובלי“ וחבורת קציניו. הוא ענה לי כי פלוגתו של הקפיטן „טובלי“ נמצאת בסדרה לא הרחק מהעיירה בה התאכסנתי. אי לכך הסכים לשנות את תכנית הסיור ולהפגישני עם הפלוגה — בתנאי שלאחר-מכן אמשיך בדרכי למפקדת הגדוד, לפגישה עם המג"ד. הסכמתי.

החלטתי שבפגישתי עם המ"פ הקפיטן „טובלי“, אתרכז בענין המרגמה בת 52 מ"מ והבזוקה — ואת ענין המרגמה בת 60 מ"מ אברר מאוחר יותר, בשיחתי עם המג"ד.

בהגיעי לפלוגה היתה השעה עדיין מוקדמת. הפלוגה עסקה באימון גופני בהדרכת הסמלים, ואילו הקפיטן „טובלי“ וחבר קציניו ישבו באוהל המ"פ לתדריך לפני האימון. שמחתי להזדמנות לפגוש את החבורה אתה נפגש סא"ל גבעולי.

לאחר שהוצגתי על-ידי הסמג"ד בפני הקצינים, אמרתי להם שקראתי בענין רב את מחשבותיהם בקשר להפעלת הבזוקה עם תחמושת חומר-נפץ-מרסק וזרחן כתחליף למרגמה 52 מ"מ. הרעיון עצמו לא היה חדש לגבי שכן פצצות מסוג זה לבזוקה מצויות זה מכבר בצבא „כדאילנו“. אולם מחשבת-ההפעלה בצבא זה רואה בבזוקה נשק לכינון ישיר לטנחים קצרים, לשיתוקן של מטרות-נקודה מבוצרות, או לפעולה נגד מטרות מרוכזות רכות.

ביקשתי מהמ"פ שיתאר בפני בפירוטי-יתר את המקרה עליו שמענו והקשור באותו קצין שכמעט והורד בדרגה על כי פגזי מרגמתו נחתו על ראשי אנשיו, בעת הסתערות לילה עם מחלקתו. ביקשתי לדעת, מאיזה טנח התגלו, מה היו הפקודות שנתן הקצין למפקד כיתת-הנשק בדבר הפעלת המרגמה, מהם סידורי התיאום והבטחון שנקבעו על ידו. הלז חזר על התיאור הידוע לכם מרשימתו של סא"ל גבעולי. שמעתי את הסברו והרהרתי בלבי: „אילו היה מתרחש דבר זה בצבא „כדאילנו“ — קרוב לוודאי שהקצין היה מפסיד את דרגתו“. תוך כדי שיחה התברר לי שעל-אף קיומן של פצצות התאורה והעשן רווחת אצלם נטיה מוגזמת להפעיל את המרגמה בת 52 מ"מ, עם פצצות חומר-נפץ-מרסק, גם בשעת היתקלות מטנחים קרובים בלילה. הפתרון הנראה לי לגבי מקרה כזה הוא לירות מספר פצצות-תאורה, להארת עמדת האויב, להנחית פצצות חומר-נפץ-מרסק מבזוקה על עמדות המקלעים והמק"בים — ול-הסתער; והבעתי את דעתי בנדון. המ"פ נחלץ לעזרת המ"מ והסביר שפצצות-התאורה בנות 52 מ"מ אינן נמצאות עוד בשימוש, לאחר שהוחלפו על-ידי רקטות-תאורה רבות-עצמה. בדקתי את רקטת-התאורה ומצאתי שכדי להזין תאורה בת

דקה אחת נזקקים ל-6 רקטות, שמשקלן הכולל הוא 15 ק"ג, לעומת 11 ק"ג שהוא משקל קנה המרגמה בת 52 מ"מ המצוידת ב-6 פצצות. התקשיתי להבין היכן קיימים כאן גורמי היעול והחסכון (הרהרתי בלבי: מתי יבינו אנשי "כדאילה" שנשק רקטי בעל תכונות זהות לנשק רגיל יעלה תמיד פי כמה במשקלו ובמחירו על זה הנורה מתוך קנה?). הם נחפזו להראות לי שברשותם מצויות גם רקטות-תאורה קטנות יותר, אולם הסתבר שאפקט-התאורה שלהן קטן בהרבה מזה של המרגמה בת 52 מ"מ ואיננו יכול לשמש כתחליף.

ביקשתי שיראו לי את הכונת לירי-תלול-מסלול בבזוקה. הכונת עצמה היא פשוטה למדי והקפיטן "טובלי" הזדרז להסביר את האפשרויות הגנוזות בהפעלת בזוקה בזוויות גבוהות, עד לטווח של 800 מטר, הן בירי פצצות חומר-נפץ-מרסק והן לפצצות זרחן כתחליף לפצצות העשן. העובדה שמבחינה טכנית ניתן לעשות זאת היתה ידועה לי עוד קודם לכן. אך לא תפסתי, כיצד מתיר לעצמו צבא רוחב-לב כזה, עד כדי שימוש בתחמושת כה יקרה למטרות, שניתן להשיג ביעילות במרגמה בת 52 מ"מ עם תחמושת מסוג "טוח מוגבר". אם לגבי פצצת חומר-נפץ-מרסק ניתן עוד למצוא, בתנאים מסוימים, הצדקה לשימוש בפצצת הבזוקה כתחליף לפצצת ה-81 מ"מ — שהיא בקירוב שות-ערך באפקט שלה על המטרה — לא יכולתי

למצוא כל טעם וציודוק להפעלת פצצות זרחן (שיעודן העיקרי הוא הצתה וגרימת כויות ולא עשן) בכמויות כאלו שיוכלו לשמש תחליף לעשן הנפלא של ה-52 מ"מ (עצמת פצצת עשן 52 מ"מ שקולה לפחות כנגד זרחן של 2 פצצות בזוקה). ביקשתי לרגע את סליחתם וערכתי חישוב מהיר הקשור במחיר (מחיר ממוצע — לפי הידוע לי על רוב הצבאות) שיש לשלם בשני סוגי הכלים כדי להנחית 50 ק"ג פצצות חומר-נפץ-מרסק על מטרה בגודל של 50x50 מ' ולמסכה למשך דקה בעשן, והרי התוצאות:

מחיר 50 פצצות חומר-נפץ-מרסק הוא 600 ל"י; מחיר 13 פצצות בזוקה חומר-נפץ-מרסק הוא 1105 ל"י; מחיר 14 פצצות חומר-נפץ-מרסק 81 מ"מ הוא 196 ל"י; מחיר 6 פצצות מרגמה 52 מ"מ עשן הוא 90 ל"י; מחיר 12 פצצות זרחן הוא 920 ל"י.

תשובתם היתה — שאת ענייני התמחיר והכדאיות מוטב שאברר במפקדת קצין חי"ר ראשי; אותם אין הדבר מעניין.

ובנקודה זאת נאלצתי להסכים אתם. כדי לסיים את פרשת המרגמה והבזוקה ביקשתי לדעת מהי כמות התחמושת הסבירה שיש לשאת בחלוקה הגיונית של פצצות נ"ט, חומר-נפץ-מרסק וזרחן, בהתאם לשימושים הרבים שהם מיעדים לבזוקה. על זאת ענו לי שהדבר טרם סוכם סופית. בהערכה קצרה משלי מצאתי שכדי לשאת 30 פצצות, שהן המינימום הדרוש בהתאם לתפיסתם, יידרשו 5 חיילים-סבלים, או 10 חיילים-לוחמים". הרהרתי בלבי: מה תהא דמותה של מחלקה כזו, מה יהא על ניידותה של המחלקה שהיא חוד-החנית של הדרג המסתער בגדוד?

לפני הפרדי מהפלוגה נזכרתי שברצוני לברר עוד נושא אחד והוא — תפעול הבזוקה בתשמועי-לילה, באמצעות צותים של צידי הטנקים. האפשרות לתפעול הבזוקה היא די מתקבלת על הדעת, אך לא היה ברור לי מדוע צריך להפעיל למטרה זו את צידי הטנקים. הם ניסו להסביר לי, שהדבר חוסך החלפת אנשים. על כך שאלתי:

"האם מקום צידי הטנקים ביום מתאים למקום תשמועי-לילה? האין צורך, בלאו-הכי, לבצע עם רדת החשיכה שינוי מקום, דבר הקשור בתנועה של חיילים? ואם כך מדוע יש להשתמש למטרה זו בחיילים שהיו ערים ודרוכים במשך כל היום בתפקידם כצידי טנקים? האין זה עדיף להוציא מתוך המוצב לתשמועי-לילה חיילים רעננים וערים?"

לא קיבלתי תשובה מניחה את הדעת לשאלותי אלו.

משהוברר לי, שהפלוגה ממשיכה בשיעורי האימון הגופני החלטתי לסיים את הביקור ולהמשיך בדרכי למפקדת הגדוד. נפרדתי מהקפיטן "טובלי" בהרגשה שהוא אמן קצין דינמי ומלא רעיונות, אולם איננו מנוסה ושקול דיו כדי להבין את הנושא במשמעותו הרחבה והכוללת.

בשעת נסיעתי למפקדת הגדוד סיכמתי לעצמי אלו מהנקודות כבר הבהרתי לעצמי ומה נותר עוד להבהרה עם המג"ד. — הגעתי למסקנה שהנושא היחיד שנותר לי לדון בו הוא ענין המרגמה בת 60 מ"מ. מה שהפליא אותי היה שדוקא הצרפתיים — יוצריהן ומחולליהן של מרגמות אלו — הוציאו אותן משימוש בצבאם. מה הביא את צבא "כדאילה" לאמץ לו נשק זה דוקא בתקופה שבכל הצבאות הצליחו להפחית את משקל המרגמה בת 81 מ"מ עד ל-35 ק"ג, ובו בזמן להאריך את טווחה עד ל-5 ק"מ (המרגמה הבריטית — 5 ק"מ; מרגמת "טמפלה" במערב-גרמניה — 4.5 ק"מ)?

הגענו למשרד-הגדוד. תוך השתרעות בכורסה נוחה ושתית ספל קפה ריחני (העולה בטיבו על זה של מדינת "כדאילנו"), החלפתי רשמים עם המג"ד על אשר ראיתי ושמעתי בפלוגה, והתרשמתי מכך שהלה אינו בקיא כל כך ב"פרטים הקטנים". ביקשתי מהמג"ד כמה פרטים על המרגמה בת 60 מ"מ. הוסבר לי שהיא מדגם צרפתי; משקלה — כ-18 ק"ג; טווחה — 1800 מ'; משקל הפצצות שלה — 1.35 ק"ג בערך (המרגמה האמריקנית כבדה קצת יותר — 19.5 ק"ג; משקל הפצצות זהה בקירוב). למשמע נתונים אלה התעורר בלבי מיד הספק ביעילותה של פצצה במשקל 1.35 ק"ג לטנחים האמורים, שכן למרגמה ודאי פיזור ניכר ורדיוס-השמד קטן. כדי להשיג אפקט על המטרה יש להשיג פגיעות ישירות — וכדי להשיג פגיעות אלו, או קרובות להן, יש צורך בכמות עצומה של

תחמושת. או אז מתעוררות השאלות הבאות: מי ישא את התחמושת, כמה אנשים דרושים לנשיאה, מה תהא דמותה של פלוגה שמספר כה גדול מאנשיה נאלץ לשאת כמויות כה גדולות של תחמושת?

כאמור לא הבעתי הרהורים אלה בקול. שאלתי הראשונה למג"ד בנושא זה היתה: "מדוע בעצם צריכים הם נשק פלוגתי תלול-מסלול אורגני בפלוגה?" הלז חזר על הנימוקים שכל יחידת-יסוד טקטית צריך שתכיל בקרבה את כל האלמנטים

טים הדרושים ללחימה. אי-לכך דרוש להם אלמנט מסייע תלול-מסלול (נזכרתי בדיונים המרובים שנערכו בנושא זה בצבא "כדאילנו"). לאור ארגונו ומבנהו של צבא "כדאילה" נראתה תשובה זו תמוהה בעיני והוספתי לשאול: "עד כמה שאני יודע — יחידת-היסוד הטקטית בצבאכם היא הגדולה האם אני טועה?"

על זאת השיב לי באומרו, שאכן הגדוד הנו יחידת-היסוד הטקטית, אולם במקרים מסוימים עשויה הפלוגה לפעול עצמאית. רציתי להיות בטוח שאכן יודע אני היטב את בעיות הבטחון של "כדאילה", את אופי אויבה הפוטנציאלי, חימושו, ארגונו, שיטות לחימתו ותורת תפעול הכוחות של צבא "כדאילה", לא התביישתי להיראות כבור זור, ושאלתי את המג"ד על כל אלה. מתוך תשובתו נתברר לי, שאכן בעיותיה של מדינת "כדאילה" זהות לאלו של מדינת "כדאילנו". אי-לכך התקשיתי להבין שבתורת הפעלת כוחות, הגורסת לחימה בצותי-קרב בין-חיליים במסגרת עוצבות כשבמשימותיו העיקריות יפעל גדוד החי"ר כשהוא מסתייע בשריון, ובמספר גדודי מרגמות-כבדות וארטילריה — רווחת התפיסה של "עצמאות-אש לכל דרג"; שהרי לפי תפיסה זו אין שום סיבה שגדוד החי"ר, למשל, לא יכלול בתוכו באופן אורגני גם יחידות-אש ארטילריות.

אמנם, נכון הוא, שפלוגה עשויה לפעול עצמאית — בעיקר במשימות משניות של פשיטה, חסימה, החזקה במוצב-חוץ, או כיבוש מוצב-חוץ; אם-כן — מה הקושי להקצות לפלוגה במקרים אלה כיתת מרגמות בת 81 מ"מ?

החלטתי לשאול את המג"ד על כך. הוא ענה לי, שאכן עושים הם כך לעתים, אולם בשטחים בהם אי-אפשר לנוע ברכב, יקשה לשאת את המרגמה ולנוע בקצב אחד עם הפלוגה. תשובה זו לא נראתה לי, בעיקר לאור נסיון צבא "כדאילנו"

שכן במבנה הנוכחי של המרגמה בת 81 מ"מ, כאשר שום חלק שבה אין משקלו עולה על 12 ק"ג, אינה קיימת כלל בעית הנשיאה. הבעיה כמובן היא נשיאת תחמושת. אולם קושי זה קיים גם במרגמה בת 60 מ"מ. אשר ליעילות התחמושת — אין שום ספק שבמשקל זהה של פצצות 81 מ"מ ו-60 מ"מ תהיה עדיפות מוחלטת לפצצות ה-81 מ"מ באפקט שלהן על המטרה. משנוכח שהוא אינו משכנע בטענתו, שינה את הנושא ואמר:

"יתכן, שלגבי ההתקפה אתה צודק, כי הרי הפלוגה הנה הדרג-המסתער של הגדוד ולרשותה עומד כל הסיוע הגדודי וזה שמעליו וניתן לותר על המרגמות האורגניות בנות 60 המ"מ. אולם בהגנה — חשוב הוא כי לכל מפקד גזרת-אש במתחם הגדודי תהיה יחידת אש משלו". הוא הוסיף ואמר, "תאר לעצמך, טנקים וחי"ר בדרג מעורב מתגלים בגזרת הפלוגה בטוח של 1500 מ'. המ"פ חסר אונים. אך אם עומדת לרשותו מרגמה בת 60 מ"מ, יכול הוא לפעול ללא תלות במערכת הקשר עם יחידות-האש, בקבלת אישור מהמג"ד, וכו'" (תגור בתי הראשונה היתה: "מהיכן ההנחה שהאויב יכנס לדרג מעורב חי"ר וטנקים כבר בטוח של 1500 מ'?)."

שמחתי להנמקה שניתנה על-ידי המג"ד מכיון שזו נתנה לי הזדמנות נפלאה להבהיר שבמתחם מוגן מרוכזת השליטה באש בדרג המפקד על המתחם — והקו לפיו יש לנהוג בענין הפתיחה באש יוכתב במקרה זה על-ידי המג"ד. כי תאר לעצמך: טנקים מתגלים בטוח של 1500 מ' — והרי למג"ד טילים נ"ט המסוגלים לפעול לטוח זה, וכן תותחים-ללא-רתע בעמדות קדמיות; וברגע בו מתכוננים אלה לפעול נגד הטנקים — מתכסה לפתע השטח בענני עשן ואבק הנוצרים על-ידי ה-60 מ"מ של המ"פ — וחסל סדר הפעלת הכלים הנ"ט. אכן, במסגרת ארגון האש, ובעיקר בגזרות שאינן חופפות שטחי-הריגה עיקריים, עשוי המג"ד להקנות סמכויות הפעלת אש למ"פ. אך במקרה זה — האין זה טוב יותר להקצות כיתת מרגמות 81 מ"מ, או סוללת תותחים, מתוך מכלול כלי-הארטילריה והמרגמות הפועלים בגזרה הגדודית? הן בצבא "כדאילה" והן בצבא "כדאילנו" ימצאו, בדרך כלל, קנים במספר די גדול בגזרה המשנית ובגזרה העיקרית — אם כן, מה הקושי להקצות כיתת מרגמות בת 81 מ"מ? האין זה עדיף על מרגמה בת 60 מ"מ? כאן העלה בן-שיחי את הטענה בדבר התלות בפעולה התקינה של קשר וכו'. נימוק זה היה חלש מכדי שאתיחס אליו.

חזרתי למלון. התכוננתי לקראת הסיור בביה"ס לחי"ר שנועד למחרת היום — כשלפתע הגיעני מברק בו נתמניתי כשופט בתרגיל-קשר ונצטויתי לחזור למחרת היום אל יחידתי. אם כי גרמה לי הפסקת הביקור אכזבה, הרי שמחתי שהצלחתי במשך היום לדון בכל אותן הנקודות שהתכוננתי להבהירן.

בשעות הערב ישבתי על מרפסת המלון, צופה אל מול פני הים. ניסיתי לסכם לעצמי מה למדתי מהביקור; ואכן נוכחתי שההנחות אשר הנחתי לפני צאתי לסיור אומתו כליל — וכדי לא לחזור עליהן הריני מפנה אתכם שנית אל פתח הרשימה.